

Aarhus
Symfoni
22/Orkester
/23

Rachmaninov, Kalinnikov, Hatzis

RACHMANINOVFESTIVAL

14., 19. og 22. april 2023 kl. 19.30
Symfonisk sal • Musikhuset Aarhus

RACHMANINOVFESTIVAL

OVERDÅDIG OG UDTRYKSFULD

af Christina Blangstrup Dahl

Det blødeste, varmeste, vidunderligste musikalske univers af dem alle: Vi byder indenfor til hele tre koncerter med Rachmaninovs overdådigt udtryksfulde musik.

Hans musik rummer en rigdom af passion, og den er fuldstændig umulig at modstå, når strygerne bruser og klaveret folder sig ud.

Solisterne er vidunderlige Marianna Shirinyan, der spiller den pragtfulde 2. klaverkoncert. Zlata Chochieva vender også tilbage – med klavermusik i forklædning! Paganini-rapsodien er nemlig, på trods af sit navn, en fuldblods klaverkoncert. Og så får vi besøg af intet mindre end en vinder af verdens mest prestigøse klaverkonkurrence, Chopin-konkurrencen. Det er russiske Yulianna Avdeeva, der spiller den sagnomspundne ”Rach 3”, den tredje og hundesvære klaverkoncert. Nævnte vi, at Rachmaninovs musik er klaverløvernes holdeplads?

Dirigenten er Andrey Boreyko, og det er svært at forestille sig en bedre formidler af Rachmaninovs musik. Ikke bare er han russer; han har også stået foran nogle af verdens bedste orkestre. Desuden er han lidt af en musikalsk arkæolog med speciale i at finde glemte værker. Derfor har han fundet musik, som du med

garanti aldrig har hørt før, og sat den sammen med Rachmaninovs værker.

Ud over klaverkoncerterne spiller vi musik med billeder – helt bogstaveligt. *De dødes ø* er skabt over et billede af Böcklin og *Etudes-Tableau* er ”øvelsesbilleder” – og vi supplerer med symfoniske danse. Endelig får du også lov til at opleve noget så sjældent som musik fra en af Rachmaninovs operaer. Vi glæder os til at invitere dig indenfor i Rachmaninovs verden.

Som noget nyt indledes to af festivalens koncerter med et mindre værk af en anden kunstner, der klangmæssigt eller tematisk er i familie med Rachmaninovs musikalske univers.

*Alle tre solisters medvirken er sponsoreret af Aarhus Symfoniorkestrets særlige private giver, Keld Heine Mortensen.

Andrey Boreyko DIRIGENT

Den polsk-russiske dirigent Andrey Boreyko er den gennemgående dirigent til alle Rachmaninov-festivalens koncerter. Han har været musikchef for en lang række europæiske og nordamerikanske orkestre, blandt dem Warszawafilharmonikerne, som han leder for øjeblikket, samt Belgiens Nationalorkester, Radio-Sinfonieorchester Stuttgart, Winnipeg Symphony Orchestra, Vancouver Symphony Orchestra, Düsseldorfer Symfoniker, Hamburger Symphoniker og Jenafilharmonikerne.

Han har desuden dirigeret orkestre som Berlinerfilharmonikerne, New York Philharmonic, Chicago Symphony, Los Angeles Philharmonic, London Philharmonic Orchestra,

Leipzig Gewandhausorchester, Wiener Symphoniker, ORF Radio-Symphonieorchester Wien, Concertgebouworkest, Orchestre de Paris, Orchestre Philharmonique de Radio France og Tonhalle-Orchester Zürich.

Boreykos diskografi inkluderer Arvo Pärts *Lamentate* og Valentin Silvestrovs symfoni nr. 6, begge indspillet med Radio-Sinfonieorchester Stuttgart for ECM Records. I 2006 udgav Hänssler Classic en liveoptagelse, også med Radio-Sinfonieorchester Stuttgart, af Dmitrij Sjostakovitj's symfoni nr. 4 med verdenspremiereindspilningen af Suiten fra operaen *Lady Macbeth fra Mtsensk* også af Sjostakovitj.

PROGRAM

Sergej Rachmaninov (1873-1943)

Vokalise (1912/1915)

6 min.

Sergej Rachmaninov

Koncert for klaver og orkester nr. 2 (1901)

32 min.

- 1 Moderato
- 2 Adagio sostenuto
- 3 Allegro scherzando

P A U S E

25 min.

Sergej Rachmaninov

Symfoniske danse (1940)

35 min.

- 1 Non allegro
- 2 Andante con moto
- 3 Lento assai – Allegro vivace – Lento assai

Varighed i alt ca. 100 min.

MEDVIRKENDE

Andrey Boreyko

DIRIGENT

Marianna Shirinyan

KLAVER

Johannes Hilverdink: Berglandschap (1874)

OVERFLODENS MUNDING

af Christina Blangstrup Dahl

Tidlig og sen: Vi spiller et af de første og et af de sidste af Rachmaninovs værker. Rachmaninovs musik er skamløst yppig, og den anden klaverkoncert bugner af passion og smægtende storladenhed. Musikken svulmer af frodige, hyperromantiske klange, og solisten er den vidunderlige Marianna Shirinyan.

De symfoniske danse rinder over af dejlige soloer, en overgiven orkesterklang og strygersteder af den slags, som kan få hvem som helst til at overgive sig til den klassiske musik. Længslen efter Rachmaninovs elskede fædreland gennemstrømmer hver eneste tone. Det gælder også i den lille "Vocalise", der er komponistens kærlighedserklæring til sin elskede sommerbolig.

Rachmaninov: Vokalise

Mange af os har dejlige minder om varme sommeraftener – og det sted, som vi har oplevet dem. Det samme gælder for Rachmaninov, der elskede sin sommerbolig Ivanovka højt. "Vokalise" er således skrevet på ren kærlighed til landskabet omkring Ivanovka – og måske også til det faktum, at huset befandt sig langt, langt væk fra hverdagens pligter. I 1912 skrev Rachmaninov sin opus 34, en samling af fjorten sange. "Vokalise" er den sidste i samlingen, en ordløs og gudesmuk sang – og tre år senere skabte Rachmaninov så denne version for orkester.

Rachmaninov: Klaverkoncert nr. 2

Der er nok lige så mange beretninger om musikeres første oplevelse af et værk, som der er musikere. Men Marianna Shirinyans er alligevel en af de mere løjerlige: "Det var vores børste tændermusik, da min bror og jeg var små!" griner hun, da hun skal fortælle, hvordan hun første gang mødte Rachmaninovs anden klaverkoncert.

Marianna Shirinyan er vokset op i Armenien – dengang en del af Sovjetunionen. Hendes far var musiker, og fra en turné i Canada hjembragte han en båndoptager og et bånd. På båndet var en indspilning med Gary Graffman, der spillede Rachmaninovs anden klaverkoncert sammen med New York Philharmonic og Leonard Bernstein. "Det her kassettebånd var min første erfaring med koncerten," fortæller Marianna Shirinyan. "Jeg var ti år gammel og min bror var fjorten – og koncerten var faktisk vores vuggesang. Vi hørte den hver aften, og det gjaldt altid om at blive færdige med at børste tænder, inden vi nåede til højdepunktet i første sats!" Marianna Shirinyan griner. "Det er et minde, som min bror og jeg tit snakker om."

Det kan godt være, at Marianna Shirinyan hørte koncerten som helt ung – men rent faktisk spillede hun den ikke før langt senere. Som teenager spillede hun nemlig kammermusik, først i Armenien og senere i Tyskland, fortæller hun: ”Det var først, da jeg som 27-årig vandt flere priser ved ARD-musikkonkurrencen i Tyskland, at jeg fik mulighed for at optræde som solist med orkester – og der begyndte jeg så at lære alle de store solokoncerter. Faktisk lærte jeg 29 klaverkoncerter i de år, der fulgte; før da havde jeg haft tre klaverkoncerter på repertoiret!”

Men i retrospektiv var det ikke en ulempe at komme til værket så sent, mener Marianna Shirinyan. ”Jeg spiste det med ske! Jeg lærte koncerten utrolig hurtigt; det følte, som om jeg allerede havde den i hjertet og i kroppen.”

Koncerten er også musik, der er let at spille, fortæller hun: ”Musikken falder så naturligt. Det gælder for øvrigt ikke kun for den anden klaverkoncert, men også den tredje koncert og Paganini-rapsodien. Det er musik, der går direkte i hjertet – uden filter.”

Der er nemlig få værker, der er så umiddelbare som Rachmaninovs 2. klaverkoncert. Fra de allerførste kraftfulde akkorder i klaveret over det ene brusende orkesterklimaks efter det andet bliver lytteren ført – og forført – af musikken.

Den anden klaverkoncert er en koncert, som har en meget stor plads i Marianna Shirinyans hjerte. ”Rachmaninovs klaverkoncert er en smuk og eventyrlig rejse for en pianist. Man mærker, at man rører noget af mesteren selv. Jeg elsker stykket og har spillet det meget – og jeg føler mig lige heldig hver gang, jeg får lov at spille det.”

Musikken lyder indtagende, umiddelbar og fuldstændig uproblematisk, men rent faktisk var Rachmaninov i alvorlig krise inden koncerten. Hans første symfoni var blevet en fiasko af dimensioner, og han var i alvorlig tvivl om, hvorvidt han overhovedet kunne komponere mere. Det viste den anden klaverkoncert heldigvis, at han kunne.

Rachmaninovs musik er skamløst yppig, og klaverkoncerten svulmer af passion og smægtende storladenhed. Tilmed bliver det aldrig for meget; når man hører musikken, kan man ikke andet end at overgive sig.

Et karakteristisk træk ved koncerten er, at klaveret og orkestret næsten hele tiden er vævet sammen i en fed, hyperromantisk klang. Første sats især virker nærmest kammermusikalsk – i hvert fald i det nære sammenspil, som folder sig ud mellem solist og orkester. ”Selvfølgelig er det kammermusik!” siger Marianna Shirinyan, da vi spørger hende, om man virkelig kan kalde en kæmpe klaverkoncert for kammermusik. ”Selvfølgelig. Der er hele tiden interaktion mellem solist og orkester, for eksempel i starten af

anden sats – altså det der tema, som popsangerne har stjålet: Let’s face it; det er ikke en klaversolo! Klaveret er helt klart akkompagnement til fløjten og klarinetten; et meget fint og delikat akkompagnement. Og i første sats er det det samme, bare med strygerne.”

Det er en rolle, som passer kammermusikerdelen af Marianna Shirinyans hjerte godt: ”Projektørlyset er selvfølgelig på mig, men musikken selv er fuldstændig kammermusikalsk skrevet. Efter min mening er det 50/50 – det er en symfoni med en generøs klaverfarve eller klaverdominans.”

Det er imidlertid ikke noget, der ændrer Marianna Shirinyans tilgang til koncerten; hun tænker ikke musikken anderledes, fordi den er så kammermusikalsk: ”Det kommer helt af sig selv. Musikere er nogle lyttende dyr; ellers kan man ikke være musiker. Man lytter til orkestret og lytter til dirigentens bevægelser (det kan man nemlig godt). Det kommer intuitivt. Hele grundideen med at lave musik er, at man lytter til hinanden. Pianisten har ganske vist en slags lokomotivrolle, men grundlæggende er det kammermusikalsk samspil.”

Anden sats indeholder et af de smukkeste temaer, som Rachmaninov har skrevet – og det er godt nok et felt, hvor der er noget at vælge imellem. For eksempel det storladne tema, som vi hører i tredje sats, vekslende med hidsig og humørfyldt marchmusik. Satsens sidste tempobetegnelse er for øvrigt

”risoluto”, altså ”beslutsomt”. Med komponistens krise i baghovedet er det befriende at se.

Bonusinfo: Rachmaninovs klaverkoncert er formodentlig det eneste værk i musikhistorien, der er tilegnet en hypnotisør – nemlig den hypnotisør, der hjalp Rachmaninov ud af hans depression og skriveblokering efter fiaskoen med den første symfoni.

Rachmaninov: Symfoniske danse

Nostalgien gennemstrømmer de symfoniske danse. Ikke bare efter Rusland, men også efter landets (kirkelige) musik, som Rachmaninov livet igennem var dybt fascineret af.

Måske skal vi starte med en præcisering: Dette er *ikke* en række små kække danse à la Brahms’ eller Dvoráks slaviske danse. Hos Rachmaninov ligger trykket klart på det symfoniske frem for på det dansante. Det er også en moden komponists værk: Hvor harmonierne i den anden klaverkoncert var ligefremme og regelrette, så er de her til tider overraskende, og drillerierne i ydersatserne minder til tider om Prokofjev.

Første sats løber over af lækre soloer i træblæserne, der i dette værk også omfatter en saxofon. Også et klaver kræves det for at folde Rachmaninovs fuldfede romantik ud. Det springende staccato-tema (altså korte toner) i strygerne er et citat af åbningstemaet fra Rachmaninovs egen første symfoni,

som igen stammer fra den russiske kirkemusik – som for at få oprejsning for en symfoni, der blev katastrofalt modtaget. Og til det med det nostalgiske: Temaet til sidst i denne sats minder lidt om et tema fra Rimskij-Korsakovs opera *Den gyldne hane* – de eneste noder ud over sine egne, som Rachmaninov fik med sig på flugten fra den russiske revolution i 1917. Satsen har for øvrigt en underlig tempobetegnelse: ”Non allegro” – ”ikke hurtigt”. Normalt skriver man, hvad musik skal være – ikke, hvad det ikke er. Det er måske fordi ”allegro” også betyder ”muntert” – og det skal satsen altså ikke være.

Anden sats er som et skelet af en vals. Taktarten er der, men resten af musikken er skrælet så langt ind til benet, at den fremstår som et vrangbillede af den virkelige verden. Soloviolinen forstærker billedet; som en salonmusiker i en spøgelsesagtig balsal leder han musikken – absolut ingen steder hen. Satsen igennem er musikken tøvende og prøvende, og den er ekstra fascinerende, fordi den virker som et negativ af Rachmaninovs sædvanlige musikalske projekt: At fremkalde den store romantiske musik. I denne sats virker det, som om genfærdene fra et for længst glemt orkester har sneget sig ind i koncertsalen en mørk nat, og nu spiller knokkelmændene op til deres eget dødningebal i en dyster danse macabre. Eller måske er det en hilsen til den tabte verden; vi skriver 1940, og wienervalsen er druknet i krigens mareridt.

Hvis der er ét tema, som fulgte Rachmaninov gennem hele komponistens liv, så er det Dies irae-temaet. Dies irae betyder ”vredens dag”, det vil sige dommedag. I de symfoniske danse får vi det naturligvis også, denne gang i sidste sats. Satsen begynder med en kort langsom del, som indledes af dramatiske paukeslag og heftige strygerakkorder, og så får vi Dies irae-temaet præsenteret første gang i klokkespillet (det er for øvrigt ekstra interessant at høre klokkespillet her, efter vi har hørt ”klokkeakkorderne”, der indledte klaverkoncerten – nu får vi så ”den virkelige vare”). Senere under festivalen skal vi danse med djæveln i Paganini-variationerne – men denne sats er nu også en fin introduktion til underverdenens diaboliske sabbat.

Dies irae-temaet hører vi også i trompeterne og løbende gennem det meste af orkestret. Men Rachmaninov lader det duellere med et tema fra genopstandelsessatsen i hans eget værk *Vågenat*. Genopstandelsestemaet vinder, og Rachmaninov skrev ordet ”Halleluja” på dette sted i noderne. Rachmaninov var dybt religiøs, og i slutningen af noderne skrev han ”Tak, Herre”. Lyset vinder over mørket. Det blev den sidste musik, som Rachmaninov skrev, inden han døde to år senere.

De symfoniske danse er Rachmaninovs sidste store værk – og faktisk citerer han så flittigt fra sine værker, at det også kan ses som en slags opsummering af hele hans karriere.

Selv opsummerede Rachmaninov sin karriere således: ”Jeg har ikke bevidst gjort noget for at være original, romantisk eller nationalistisk eller noget andet i mine kompositioner. Den musik, som jeg hører i mig, skriver jeg så naturligt som muligt ned på papiret. Jeg er en russisk komponist, og mit fødeland har påvirket mit temperament og livssyn. Min musik er et produkt af mit temperament, og derfor er det russisk musik... Jeg er blevet stærkt påvirket af Tjajkovskij og Rimskij-Korsakov: Men jeg har aldrig, så vidt jeg ved, efterlignet nogen. Det, jeg forsøger at gøre, når jeg skriver min musik ned, er at få den til at sige det, der er i mit hjerte, når jeg komponerer, enkelt og direkte. Hvis der er kærlighed der, eller bitterhed, eller tristhed eller religion, bliver disse stemninger en del af min musik, og den bliver enten smuk eller bitter eller trist eller religiøs.”

Samtidig er de symfoniske danse også et fremadskuende værk – eller rettere: Rachmaninov blev hele livet (og såmænd også helt op til i dag) kritiseret for at være gammeldags.

Hans musik har nemlig solide rødder i det 19. århundrede, selvom han levede i det 20. århundrede. Men i dette værk kombinerer han inspiration fra Stravinskij og Prokofjev med sin egen forkærlighed for de store, romantiske melodier. Der er ganske enkelt flere kanter på musikken, og det gør de symfoniske danse til et af komponistens mest interessante værker.

Bonusinformation: Rachmaninov havde den for komponister så sjældne, men uhyre sympatiske vane, at han fik alle strygerstemmerne tjekket af en violinist for at kontrollere, at de rent faktisk kunne spilles (utrolig mange musikere ville ønske, at alle komponister havde gjort det inden udgivelse). Så langt, så godt. Nu var det bare sådan, at nærmeste violinist i dette tilfælde var Rachmaninovs duopartner Fritz Kreisler. Og eftersom denne en af verdenshistoriens bedste violinister ikke anså noget som helst for at være svært, er de symfoniske danse skrevet for et aldeles virtuost strygerkorps.

Rigtig god koncert.

Marianna Shirinyan KLAVER

Armensk-fødte Marianna Shirinyan (f. 1978) er en af de mest kreative og efterspurgte pianister i Europa i dag. Hendes livlige og virtuose musikskab gør hende meget efterspurgt, både som solist og som kammermusiker. Hun spiller med stor følsomhed, forståelse og skønhed i tonen, hvilket giver hende mulighed for at favne et bredt repertoire. Hun er uddannet pianist fra det statslige musikkonservatorium Komitas i Yerevan, Armenien, og fra Musikhochschule i Lübeck, Tyskland. Hun har siden 2015 været ansat som professor i klaver ved Norges Musikkhøgskole i Oslo. Sideløbende har hun været løst tilknyttet Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, og blev fra 2021-2022 udnævnt til gæsteforsker.

Hun har været solist med de førende skandinaviske orkestre, bl.a. DR Symfoniorkestret, Oslo Filharmonien, Göteborg Symfoniorkester, Trondheim Symfoniorkester, Copenhagen Phil samt Aarhus Symfoniorkester – men også med orkestre som BBC Symphony Orchestra, Symphonieorchester des bayrischen Rundfunks og Münchner Symphoniker. Som solist og kammermusiker gæster hun ofte større internationale festivaler som Schleswig-Holstein Musik Festival, Bergen Festspillene og MDR Musiksommer, og hun har arbejdet med dirigenter som bl.a. Zoltán Kocsis, Hans Graf, Jun Märkl, Antonello Manacorda, Thomas Søndergård, Krzysztof Urbanski og Joshua Weilerstein. Marianna er kunstnerisk leder af Oremandsgaard Kammermusikfest og Co-kunstnerisk leder af Valdres Sommersymfoni i Norge.

RACHMANINOVS UNGDOMSERINDRINGER

Som ung kom Rachmaninov i klaverpædagogen Nikolai Zverevs klasse på konservatoriet i Moskva – og det havde afgørende betydning for hans liv og virke.

Leif V.S. Balthersen beretter om Rachmaninovs ungdom på vores hjemmeside – under “Baggrundshistorier”.

AARHUSSYMFONI.DK

PROGRAM

Vasily Kalinnikov (1866-1901)

Grantræet og palmen (1898)

13 min.

Sergej Rachmaninov (1873-1943)

Rapsodi over et tema af Paganini (1934)

24 min.

PAUSE

25 min.

Sergej Rachmaninov (arr. Respighi, 1930)

Études-Tableaux (1911)

25 min.

- 1 La mer et les mouettes (op. 39 nr. 2)
- 2 La foire (op. 33 nr. 4)
- 3 Marche funèbre (op. 39 nr. 7)
- 4 La chaperon rouge et le loup (op. 39 nr. 6)
- 5 Marche (op. 39 nr. 9)

Sergej Rachmaninov

Fire stykker fra Aleko (1892)

16 min.

- 1 Introduktion
- 2 Kvindernes dans
- 3 Intermezzo
- 4 Mændenes dans

Varighed i alt ca. 100 min.

MEDVIRKENDE

Andrey Boreyko

DIRIGENT

Zlata Chochieva

KLAVER

Egon Schiele: Selvportræt (1911)

DANS MED DJÆVELEN

af Christina Blangstrup Dahl

Hos Rachmaninov er vi i romantikkens absolutte brændpunkt. I Paganini-rapsodien skaber komponisten en tumleplads for de allerstørste klaverløver. Her byder klaveret op til en malerisk dans med den onde selv, og aldrig har det været så fristende at give sig djæveln i vold.

I de fire stykker fra *Aleko* får vi en sjælden chance for at høre musik fra en af Rachmaninovs operaer – for øvrigt noget af den allerførste musik, som komponisten skrev. I *Grantræet og palmen* skildrer Kalinnikov et ensomt nordisk grantræ, der drømmer sig væk til sydens brændende hede i længselsfulde toner.

I *Études-Tableaux* maler Rachmaninov med den brede, romantiske pensel. Værket er egentlig skrevet for klaver, men i hænderne på den mesterlige komponist Respighi folder fem af etuderne sig ud i deres fulde omfang for hele orkestret.

Kalinnikov:

Grantræet og palmen

Et nordisk fyrretræ over for en ørkenpalme. Kalinnikov har skabt et tonedigt over Heinrich Heines digt ”Et grantræ ensomt står”. Her skildrer Kalinnikov det ensomme grantræs længsel efter de sydlige egnes mildere klima. Omringet af is og sne drømmer det sig hen til morgenlandets ensomme palme, der sørger på en brændende klippeside.

Kalinnikov følger i sporet på tidligere russiske komponister, der interesserede sig for musikken som udtryk for en national russisk sjæl. Kombineret med en stor evne til at udnytte alle orkestrets farver og brugen af meget russisk-klingende temaer er hans musik ofte meget billedrig. Kalinnikov mente selv, at *Grantræet og palmen* var hans fineste værk, men faktisk hørte han det aldrig selv spillet. En opvækst under trange kår gav ham tuberkulose, og han døde som 34-årig. Han havde haft svært ved at sælge sin musik, mens han levede, men efter Kalinnikovs død købte Piotr Jurgenson (Tjajkovskijs forlægger) komponistens anden symfoni af Kalinnikovs enke for et stort beløb. ”Hans død har ganget værdien af hans værker med ti,” bemærkede forlæggeren om dén beslutning.

Ein Fichtenbaum steht einsam

Heinrich Heine (1822)

Ein Fichtenbaum steht einsam
Im Norden auf Kahler Höh'
Ihn schläferf; mit weißer Decke
Umhüllen ihn Eis und Schnee.

Er träumt von einer Palme,
Die fern im Morgenland
Einsam und schweigend trauert
Auf brennender Felsenwand.

Botanisk bonusinformation: Kalinnikov kaldte egentlig sit værk for *Cedertræet og palmen* (кедр и пальма). Det giver imidlertid overhovedet ingen mening i forhold til Heines digt, så derfor har vi taget en egenhændig beslutning om at oversætte det til det (botanisk såvel som poetisk) langt mere korrekte ”Grantræet og palmen”. Det kan nemlig godt være, at Kalinnikov ikke var så stiv udi botanik og dens betydning for poetiske metaforer, men det er vi.

Rachmaninov: Rapsodi over et tema af Paganini

Rachmaninovs Paganini-rapsodi består af 24 variationer over et tema fra Paganinis 24. caprice for violin. Ganske vist er det en variationssats, men strukturen er faktisk tæt på at være en helt almindelig klaverkoncert. Variationerne kan nemlig deles ind i tre grupper, der svarer fint til de tre satser i en koncert. Derfor behøver lytteren ikke at forsøge at holde styr på de 24 variationer undervejs, men kan holde sig til den overordnede struktur.

Et grantræ ensomt står

Oversættelse: Christina Blangstrup Dahl

Et grantræ ensomt står
På en nøgen bakketop i nord
Sover det; i et hvidt tæppe
Indhylles det af is og sne.

Det drømmer om en palme
Der i morgenlandet fjernt
Eensomt og stumt sørger
På en brændende klippevæg.

Første del

Introduktion: Allegro vivace

Variation 1: (Precedente)

Tema: L'istesso tempo

Variation 2: L'istesso tempo

Variation 3: L'istesso tempo

Variation 4: Più vivo

Variation 5: Tempo precedente

Variation 6: L'istesso tempo

Variation 7: Meno mosso, a tempo moderato

Variation 8: Tempo I

Variation 9: L'istesso tempo

Variation 10: L'istesso tempo

Anden del

Variation 11: Moderato

Variation 12: Tempo di minuetto

Variation 13: Allegro

Variation 14: L'istesso tempo

Variation 15: Più vivo scherzando

Variation 16: Allegretto

Variation 17: (Allegretto)

Variation 18: Andante cantabile

Tredje del

Variation 19: A tempo vivace

Variation 20: Un poco più vivo

Variation 21: Un poco più vivo

Variation 22: Marziale. Un poco più vivo (Alla breve)

Variation 23: L'istesso tempo

Variation 24: A tempo un poco meno mosso

Rachmaninov var notorisk karrig med at afsløre kilderne til sin inspiration, men i et brev til koreografen Michel Fokine (der gerne ville lave en ballet over musikken) fortalte Rachmaninov, at rapsodien kunne fortælle historien om Paganini.

Paganini var, ud over at være komponist, en violinvirtuos, hvis lige verden ikke havde set. Hans capricer var ganske enkelt så svære, at der ikke var andre end ham selv, der kunne spille dem. Rygtet gik, at han havde solgt sin sjæl til djævelen for at få sine overnaturlige evner. Det hjalp ikke, at Paganini betyder ”lille hedning” på italiensk, og at Paganini både var skelettynd (som alle jo ved, at djævlene er), havde kulsort hår (ditto) – og var lidt af en kvindejæger (atter en af djævlens spidskompetencer). Faktisk var rygtet så vidtspredt, at den katolske kirke nægtede ham en begravelsesmesse, da han døde. Med andre ord et perfekt oplæg for en ballet – og for et musikstykke.

I første del får vi første variation inden selve temaet – en ide, som Rachmaninov stjal fra Beethovens Eroica-symfoni. I anden til sjette variation får pianisten

lov til at folde sig ud, lige så virtuost som Paganini selv. Den syvende variation er skrevet over Dies irae, satsen fra den katolske messe, der beskriver ”vredens dag” (det vil sige dommedag). Det er et tema, som rigtig mange komponister har brugt – og Rachmaninov selv bruger det blandt andet i De dodes ø og i de symfoniske danse. Rachmaninov opdagede, at Dies irae-temaet og Paganinis tema kan være en variation af hinanden – apropos det der med, at Paganini skulle have solgt sin sjæl til Djævelen. Det er enkel musik, hvor klaverets Dies irae-melodi er ledsaget af fagotter og celloer med knipsede strenge, der spiller Paganini-temaet. De efterfølgende variationer bliver stadig mere dæmoniske, og i en af dem spiller strygernes ligefrem med træet på buerne, hvilket giver en uhyggelig effekt. ”Variation 8, 9 og 10 viser den onde ånds fremskridt,” fortalte Rachmaninov til Fokine, og her brillerer komponisten virkelig med sin evne til at forvandle kendte melodier til ukendelighed og uhygge.

Anden del svarer til en koncerts langsomme sats. ”11. variation er overgangen til kærlighedens verden,” skrev Rachmaninov til Fokine. ”Variation 12 er første gang, vi ser kvinden – hele midten fra 11. variation til 18. variation er kærlighedsepisoder.” Variationerne er afvekslende, fra 14. variations heltemod til 18. variations ømhed.

18. variation er den bedst kendte fra værket. Det er en invention, altså en sats, hvor temaet er spillet på hovedet

(man vender simpelthen nodearket om). Det var sådan noget, som barokkomponisterne elskede at gøre – men her leger Rachmaninov altså også med. Komponisten var for øvrigt godt klar over, at variationen ville blive en succes: ”Denne her er til min agent,” sagde han selv om den.

Herefter går vi over i tredje del, som er ”koncertens” hurtige sidstesats. Den 19. variation er igen skrevet over Dies irae-temaet, der smelter sammen med Paganinis tema. ”Det er højdepunktet af Paganinis kunsts, hans diaboliske pizzicato,” skrev Rachmaninov. De følgende variationer bliver mere og mere intense og virtuose.

Den sidste variation er rent og skært klaverløveri af den allermest underholdende slags – inklusive en afslutning med glimt i øjet. Den skildrer, hvordan Paganini – som jo altså solgte sin sjæl til djævelen – endelig bliver overvundet. ”Jeg mener, at de onde ånder til sidst i balletten skal fremstå som karikaturer, absolutte karikaturer, af Paganini selv,” beskrev Rachmaninov slutningen. Rapsodien slutter med en grotesk parodi på Dies irae for hele orkestret. Det kan godt være, at den diaboliske Paganini kommer ned med nakken – men pianisten får det sidste ord.

Variationen er for øvrigt hundesvær – så svær, at Rachmaninov inden premieren faktisk var nervøs for, om han nu kunne spille den. Derfor brød han sin regel om aldrig at blande alkohol og optræden,

og tog sig et lille glas crème de menthe inden koncerten. Koncerten blev en enorm succes, og derfor snuppede Rachmaninov sig altid et glas crème de menthe inden dette værk – og faktisk begyndte han at kalde den 24. variation for ”crème de menthe-variationen”.

Det var Rachmaninov selv, der – som så ofte – var solist ved premieren af værket. Det skete i USA i 1934 med Philadelphia Orchestra og Leopold Stokowski.

Rachmaninov: Études-Tableaux

Egentlig er Rachmaninovs Études-Tableaux skrevet for klaver. Men ingen ringere end dirigenten Koussevitzky bad den italienske komponist (og fuldstændig fantastiske orkestrator) Ottorino Respighi om at arrangere dem. Det gjorde han gerne, og sidenhen opførte Koussevitzky musikken sammen med Boston Symphony Orchestra.

”Études tableaux” betyder ”studiebilleder”, altså en gengivelse i musik af visuelle input. Generelt afslørede Rachmaninov ikke, hvad der inspirerede de enkelte billeder: ”Jeg er ikke en tilhænger af, at kunstneren afslører for meget af sine billeder. Lad lytteren selv male, hvad musikken antyder.” Komponisten gjorde imidlertid en undtagelse for de etuder, som Respighi orkestrerede – og derfor har vi titler på disse fem satser.

Den første etude hedder ”Havet og mågerne” – eller det er i hvert fald den første i orkesterudgaven. Respighi

byttede nemlig om på den oprindelige rækkefølge af etuderne for at skabe en musikalsk helhed. I denne etude gengiver han et marinemaleri i douce farver, med glitrende harmonier og et havuhyre, der stikker hovedet frem i de dybe messingblæsere. Og apropos messingblæsere: Vi har allerede nævnt Rachmaninovs optagethed af Dies irae-melodien – og hvis man lytter godt efter, kan man også finde melodien i denne sats, netop i messingblæsere.

Herefter følger etuden ”Markedet”, der er navngivet efter den overgivne stemning i musikken. Satsen er superkort og festlig – præcis, som fridage altid føles.

Næste sats er en ”Begravelsesmarch”. Den er højtidelig, alvorlig og dramatisk, med meget store kontraster mellem stilhed og storm. Messingblæsere og slagtøj bliver brugt til at skabe dommedagsagtige effekter. I slutningen af den dystre sats får vi dramatiske klokker, som om vi stod uden for kirken (formodentlig en noget mere russisk-ortodoks og dramatisk en af slagsen end en gennemsnitlig dansk landsbykirke at dømme efter musikken).

”Lille Rødhætte og ulven” er voldsomt dramatisk, som om ulven er lige i hælene på den lille Rødhætte. Og nu antyder vi jo ikke noget om nogen instrumenter, men der er rigtig mange i messing- og slagtøjsgruppen, der finder deres indre ulv frem i denne sats. Satsen slutter med dramatiske kromatiske bevægelser, der grangivelig lyder, som om en sulten ulv

får sig en lækker snack. Haps! Den sidste etude kalder Rachmaninov ganske enkelt for ”March”. Den er dramatisk, farverig og målrettet – og går ikke af vejen for at være temmelig bombastisk.

Bonusinformation: Hvis man også hørte den første koncert i Rachmaninov-festivalen vil man kunne huske Achrons stykke til minde om Skrjabin. Også *Études-Tableaux* har en forbindelse til Skrjabin: Rachmaninov studerede nemlig Skrjabins værker indgående (som forberedelse til en mindekoncert for komponisten), mens han skrev sine *Études-Tableaux*.

Rachmaninov: Fire stykker fra Aleko

Skrev Rachmaninov virkelig opera? Ja, det gjorde han. Hele tre af slagsen, faktisk – og den mest kendte af dem er *Aleko*. Den er blevet kaldt for Rachmaninovs svar på *Carmen*. Historien er taget fra Pusjkins digt *Sigøjnerne*, og operaen blev skrevet i 1892 som afgangssopgave fra konservatoriet i Moskva (hvor den 19-årige Rachmaninov for øvrigt vandt alle de priser, der var at vinde). Den er beviset på, at Rachmaninov allerede meget tidligt fandt sin personlige stil.

I suiten får vi fire orkesteruddrag fra operaen. *Aleko* fortæller historien om den unge Aleko, der er forelsket i sigøjnerpigen Zemfira. I operaen fortæller en gammel sigøjner om, hvordan han blev forladt af Zemfiras mor, fordi hun elskede en anden.

Aleko er forarget, men Zemfira er enig; kærligheden er fri. De to danse foregår omkring bålet, inden sigøjnerne går til ro. Zemfira er blevet træt af den besidderiske Aleko og har taget sig en sigøjnerelsker, som hun kysser lidenskabeligt. Aleko opdager dem sammen næste morgen og slår dem begge to ihjel. Ligesom i *Cavalleria Rusticana* (som var uhyre populær i samtiden) skrev også Rachmaninov et lyrisk orkestremellemstil, der kommer inden mordet.

Den unge komponists opera blev godt anmeldt. ”Selvfølgelig er der mangler, men de bliver i den grad opvejede af fordelene, hvilket får en til at forvente meget af denne komponist i fremtiden,” skrev en (yderst fremsynet) kritiker for

Moskvas største avis efter premieren. Bonusinformation: Selveste Tjajkovskij sad i salen, da *Aleko* havde premiere på Bolsjoj-teatret i Moskva – og han syntes godt om operaen. Faktisk så godt, at han foreslog, at den skulle opføres sammen med hans egen opera *Iolanta*, hvilket af og til sker den dag i dag. I aften nøjes vi dog med *Aleko*.

Rigtig god koncert.

Zlata Chochieva KLAVER

Den unge russiske pianist Zlata Chochieva er et af tidens mest fremtrædende klavertalenter. Den internationale presse har beskrevet Zlata Chochievas klaverspil således: ”Hun besidder en omfattende teknik, som giver hver takt en indre glød” – og hendes indspilninger af Rachmaninov og Chopins klaveretuder har høstet et hav af priser og lovprisninger. Hendes indspilning af Chopins samlede etuder blev således valgt som Editor’s Choice i det prestigøse tidsskrift Gramophone og samtidig inkluderet i magasinet’s liste over de ti bedste Chopin-indspilninger nogensinde. Hun har spillet steder som Wiener Konzerthaus, Herkulessaal

i München, Concertgebouw i Amsterdam, Philharmonie de Paris og Tchaikovsky Concert Hall i Moskva. I 2019 fik hun sin debut i Wigmore Hall og optrådte med Svetlanov State Orchestra i Tchaikovsky Hall i Moskva og med National Philharmonic of Russia i Rachmaninov Concert Hall i samme by.

Zlata Chochieva begyndte at spille klaver allerede som femårig og er uddannet på blandt andet konservatoriet i Moskva. Hun har turneret i det meste af Europa og USA og har flere gange gæstet Danmark – og så er hun grundlægger og leder af International Festival på Rachmaninovs ejendom i Ivanovka. Hun bor og arbejder i Berlin.

Vær med til at støtte AARHUS SYMFONIORKESTER

Bliv medlem af
Aarhus Symfoniorkestrets Venner

Husk at
venneforeningen holder
gratis optakt for alle før
hver torsdagskoncert.

Se programmet på
www.asov.dk

Medlemskab giver
fri adgang til særlige
prøver/generalprøver,
gratis medlemsblad
samt uvurderlig støtte
til byens orkester.

Meld dig ind på
www.asov.dk

Optaktsholder 4. maj:
violinist Birgitte Bærentzen Pihl

eller ved henvendelse til formand
Tove Christensen, dr. med.
asov.tc@gmail.com

PROGRAM

Christos Panagiotou Hatzis (1953-)

The Isle is Full of Noises (2013)

15 min.

Sergej Rachmaninov (1873-1943)

De dødes ø (1909)

20 min.

P A U S E

25 min.

Sergej Rachmaninov

Klaverkoncert nr. 3 (1909)

40 min.

- 1 Allegro ma non tanto
- 2 Intermezzo: Adagio
- 3 Finale: Alla breve

Varighed i alt ca. 100 min.

MEDVIRKENDE

Andrey Boreyko

DIRIGENT

Yulianna Avdeeva

KLAVER

Alfred William Hunt: Mount Snowdon through Clearing Clouds (1857)

ÅNDENS ØHAV

af Christina Blangstrup Dahl

Velkommen til de symfoniske digtes verden! Her bygger musikken på de store fortællinger og uforglemmelige malerier – og skaber vildtvoksende billeder på vores indre nethinder.

Både Hatzis og Rachmaninov er inspireret af øen: Hatzis i form af Shakespeares skuespil *Stormen*, og Rachmaninov i form af Böcklins maleri *De dødes ø*. Begge komponister maler et billede ikke blot af kunstværkerne, men også af de følelser, som kunsten giver os.

Rachmaninovs bløde, romantiske tonesprog er blidt og melankolsk russisk, og for lytteren er det en vidunderlig verden fyldt med varme klange. Den tredje klaverkoncert byder på mageløse melodier og emotionelle højdedrag; det er motion for hele følelsesregistret! Solist er Yulianna Avdeeva, vinder af verdens mest prestigøse klaverkonkurrence, Chopin-konkurrencen.

Hatzis: The Isle is Full of Noises

“Vi er den slags stof, som drømme er lavet af, og vores lille liv afrundes med en søvn.” Sådan lyder et af de mest kendte citater fra Shakespeares *Stormen*. Det er Prospero, der siger det, og det er det ene citat, som komponisten har taget udgangspunkt i.

Det andet citat er af Caliban, skuespillets tragiske væsen fanget mellem menneske og dyr:

”Vær ikke bange, øen er fuld af lyde, klange og søde sange, der fryder os og ingen skade gør.

Nogle gange klinger tusinde tindrende instrumenter

I mine ører, og nogle gange stemmer, Der luller mig i søvn igen, hvis jeg vågner efter en lang søvn;

Og så, i drømme, troede jeg, at himlen åbnede sig og viste mig sin rigdom

Klar til at dale ned til mig

Så jeg græd efter at drømme igen, da jeg vågnede.”

”Både Prospero og Caliban ser virkeligheden som drømmeagtig i dette stykke,” fortæller komponisten om baggrunden for at vælge netop disse to citater. ”Deres ø er et magisk sted. Dens ’virkelighed’ er skabt og formet af den menneskelige vilje, Prosperos vilje, snarere end af naturlovene.” Prospero væver øens virkelighed – og han er også den absolutte drivkraft i stykket; alt sker som en konsekvens af hans handlinger. Lidt som en skuespilsforfatter (og ja, Shakespeare skrev nok sig selv ind i denne rolle) – eller en komponist.

Caliban (et ordspil over ordet ”cannibal”, altså kannibal) er måske den mest interessante figur i stykket. Han er fanget i et ingenmandsland mellem

menneske og dyr, viden og uvidenhed, kultur og natur – og 100% i Prosperos magt.

Værket begynder med primal vejtrækning og et helt enkelt lyd billede. Herefter dukker musikalske lyde op fra dybet af orkestret – som de lyde, der omgiver Caliban. Hatzis er inspireret af Debussy, en af hans yndlingskomponister, og kalder musikken her for ”impressionistiske udtværing”. Klangene forvandler sig lidt efter lidt til egentlig harmoni og melodi, men kun flygtigt. Endelig får vi hovedtemaet, der bliver mere og mere selvbevidst indtil den triumferende slutning. Prospero har skabt det, som han havde til hensigt at skabe.

Rachmaninov: De dødes ø

En gengivelse i sort/hvid – af et maleri i farver. Normalt vil sådan en kopi blive betragtet som meget mindre interessant end originalen. Men for Rachmaninov var det anderledes. Han havde set en reproduktion af Arnold Böcklins ”De dødes ø” og blev voldsomt optaget af det. ”Da det kom, hvordan det begyndte – hvordan kan jeg udtrykke det? Det kom op i mig, blev hørt, blev skrevet ned,” fortalte Rachmaninov selv om den inspiration, der greb ham, da han så billedet.

På billedet ser vi en ensom robåd med en kiste på vej ud mod en ø med forrevne klipper – muligvis et mytologisk motiv, der viser den afdøde sjæl krydse Styx på vej mod dødsriget. Rachmaninovs gengivelse af billedet er tonemaleri, når det er bedst. I begyndelsen kan vi

høre årene ramme vandet og bølgerne omkring båden på sejlturen ud til de dødes ø. Den bølgende bevægelse kan for øvrigt også høres som et åndedrag. Sat sammen med brugen af Dies irae-temaet fra dødsmissen væver det livet og døden tæt sammen – mellem den bred, vi kommer fra, og øen selv. I det hele taget tager det lille stykke os hele vejen igennem den dystre åbnings sorgfulde toner til overvældende følelsesvæld og tilbage til afdæmpet tavshed – som om sorgen er gennemlevet, og accepten har indfundet sig. Døden er en udfrielse snarere end et tab; katarsis i sin reneste form.

Bonusinformation: Rachmaninov så faktisk originalen af Böcklins billede senere – og blev voldsomt skuffet. Det er nemlig i farver, og det er faktisk langt mindre dramatisk end den sort/hvide gengivelse. ”Hvis jeg havde set originalen først, ville jeg aldrig have skrevet min *De dødes ø*. Jeg kan lide det i sort/hvid,” konstaterede komponisten. Adolf Hitler var anderledes positivt indstillet og købte et af de fem originale billeder, som Böcklin malede af samme motiv. Også Lenin, Freud og Clemenceau havde reproduktioner af billedet hængende på deres kontorer.

Rachmaninov: Klaverkoncert nr. 3

Rachmaninovs tredje klaverkoncert er berygtet på grund af sin sværhedsgrad. Denne koncert er en bjergbestigning at lære for solisten; det er ganske enkelt en af de store skalpe at tage i klaverrepertoiret.

Heldigvis er den ikke nær så kompliceret at lytte til. Rachmaninovs tonesprog er blidt og melankolsk russisk, og for lytteren er det en vidunderlig verden af varme klange og blide følelser. Første sats begynder med en helt enkel melodi, som herefter udvikler sig, og undervejs leger Rachmaninov med klassiske former som toccataen og kanonen. Flere gange i satsen bruser musikken op, ikke mindst i den store kadence, men efter en række udviklinger vender vi tilbage til begyndelsestemaet. Tonesproget har til stadighed en kærligt omfavnende karakter, der aldrig støder nogen bort.

Anden sats starter med en smuk orkesterintroduktion i form af en obosolo, som strygerne overtager. Materialet er en række variationer over det enkle tema, som udvikler sig i en højromantisk og meget smuk langsom sats. Klaveret tilføjer dramatik, men der er altid en eftertænksomhed og en mildhed over Rachmaninovs tonesprog, også de dramatiske steder. Gennem en kort kadence-lignende passage bevæger

vi os direkte over i sidste sats. I den hurtige sidstesats ser Rachmaninov tilbage mod første sats ved at præsentere de temaer, som vi allerede kender fra denne sats. Herefter skaber komponisten et væv af variationer over de kendte temaer – ikke i en egentlig udvikling, som vi oplevede det i første sats, men snarere som en meget interessant musikalsk afvej. Koncerten slutter triumferende og fejende.

Koncerten havde for øvrigt ikke en let start. Den var så svær, at den pianist, som den var dedikeret til, faktisk aldrig spillede den. Først da Vladimir Horowitz tog den op i 1930'erne slog den for alvor igennem – og så fik den sit populære gennembrud i 1996 med filmen *Shine* om pianisten David Helfgott. Det var imidlertid komponistens egen yndling blandt klaverkoncerterne – måske fordi Rachmaninov havde meget store hænder! Det gjorde koncerten en anelse mindre frygtindgydende for ham.

Rigtig god koncert.

RACHMANINOV'S RAPSDI OVER ET TEMA AF PAGANINI

Paganinis djævelske violintema forvandles til et festfyrværkeri af teknisk snilde og virtuos udfoldelse af Rachmaninov.

Peer Kjær Andersen dykker ned i variationerne på vores hjemmeside – under ”Baggrundshistorier”.

AARHUSSYMFONI.DK

Yulianna Avdeeva KLAVER

Russiske Yulianna Avdeeva er en temperamentsfuld og virtuos pianist, der spiller med kraft, overbevisning og sensibilitet, og i 2010 vandt hun en af verdens mest prestigøse musikkonkurrencer, nemlig Chopin-konkurrencen.

I denne sæson har hun haft sin debut i Carnegie Hall, og hun spiller blandt andet med Wiener Symphoniker, SWR Symphonieorchester, Frankfurt Radiosymfoniorkester, RAI National Orchestra og Camerata Salzburg, ligesom hun giver en række solokoncerter. Hun har også spillet med orkestre som Los Angeles Philharmonic, Montreal Symphony, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, London Philharmonic, det finske Radiosymfoniorkester, Pittsburgh

Symphony, Kremerata Baltica, Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia og Yomiuri Nippon Symphony.

Ud over sin solistvirksomhed er Yulianna Avdeeva også en dedikeret kammermusiker, der spiller sammen med musikere som Julia Fischer og Gidon Kremer, med optrædener i blandt andet Wigmore Hall, Tonhalle Zürich og Festspielhaus Baden-Baden. Hun medvirker på en række indspilninger og har et online streaming-projekt, #AvdeevaBachProject, som hun startede under lockdownen og som fik mere end en halv million visninger. Yulianna Avdeeva har også givet koncerter for Ukrainian Relief, herunder en koncert sammen med Anne-Sophie Mutter ved Lucerne Festival.

KONCERTBESÆTNING

VIOLIN I

Ian van Rensburg /
Cristian Chivu Ivan
Johanna Tolvanen
Tue Lautrup
Thea Clemson Andersen
Todd Cadieux
Katrin Djordjevic Sønnichsen
Matthias von Niessen
Matthias Gahl
Nadia Kornilova
Hayato Ishibashi
Adrian Dima, assistent
Liudmila Lysenko, assistent
Lada Fedorova, assistent

VIOLIN II

Sarah Foldager
Nefelina Musaelyan
Birgitte Bærentzen Pihl
Erik Søndergaard Jensen
Vibeke Lund Nielsen
Charlotte Hald Lauridsen
Pernille Jönsson Nüchel
Peter Clemson Steensgaard
Violina Petrova, kontrakt
Olga Rosca Marcov, kontrakt
Hanne Askou, assistent
Marie Lestrelin, assistent

BRATSCH

Luminita Marin
Christine Hagge Larsen
Zane Kalnina
Nikolaj Lind Pedersen
Lars Kvist
Lise Pehrson
Eva Paulin
Zane Sturme, kontrakt
Morten Møller, assistent
Sigrún Mary McCormick, assistent
Kirsten Buus Szakacs, assistent

CELLO

Eugene Hye-Knudsen
Brian Friisholm
Jens Lund Madsen
Ananna Lützhøft
Fang-Yu Liang
Magdalena Cristea Popa, kontrakt
Anne Hall, assistent
Rebecca Fuglsig, assistent

KONTRABAS

David Møllfatrik
Samuel Beck-Johnson
Christian Jørgensen
Frank Christensen
Poul Erik Jørgensen
Erik Higgins, assistent

FLØJTE

Lena Kildahl Larsen
Toril Vik Kjeller
Judith Wehrle

OBO

Oliver Nordahl
Malene Bjerg Poulsen
Lisa Anna Gross

KLARINET

Mathias Vik Kjeller
Vibeke Kærsgaard Lembecke
Kristian Flagstad
Natalie Harris, assistent

SAXOFON

Henriette Jensen, assistent

FAGOT

Maksim Karpinskii
Eric Beselin
Anrijs Ivanovskis, assistent
Magnus Kongsmo, assistent

HORN

Flemming Aksnes
Lisa Maria Cooper
Carsten Adrian
Jari Kamsula
Klaus Gottlieb
Susanna Skov, assistent

TROMPET

Kim Hansen
Anders Kildahl Larsen
Martin Schuster

BASUN

Fabrice Godin
Christian Tscherning Larsen

BASBASUN

Jens Vind
Thomas Dahlkvist, assistent

TUBA

Jonathan Borksand Hanke

PAUKER

Nikolai Petersen

SLAGTØJ

Klaes Nielsen, kontrakt
Malte Vendelby, kontrakt
Christian Back Kirkegaard, assistent
Rasmus Clemens, assistent
Kasper Grøn, assistent

HARPE

Claire Monchamant, assistent

KLAVER & CELESTE

David Strong, assistent

SYMFO-BUSINESS

et unikt partnerskab
på tværs af symfoni,
udvikling & erhverv

SymfoBusiness er et kulturfremmende værdipartnerskab og et direktørnetværk – samt et berigende oplevelsestilbud for alle ansatte i de virksomheder, som samarbejder med Aarhus Symfoniorkester.

Ved at tegne et årligt medlemskab og blive enten Platin- eller Sølvpartner støtter man direkte orkestrets vision, der byder på radikale nye måder at præsentere klassisk musik på, fortælle orkestrets historie, og inddrage publikum i interaktive og medrivende koncertformer.

Som *SymfoBusiness*-partner er man derudover garanteret et skræddersyet koncertforløb med

indlagte middage, rejse og eventuelt optræden i virksomheden, der tager medlemmerne helt ind i musikken – og bagom den.

Det er et forløb, der til fulde udnytter orkestrets professionelle kompetencer for sammenspil, organisering og inspiration – både som det kommer til udtryk i arbejdet på scenen og i alt det, der foregår før publikum lytter med.

Interesserede virksomheder og ledere kan kontakte Administrations- og sponsorchef Thorkild Andreasen:

thorand@aarhus.dk • 41 85 68 51

SYMFOBUSINESS SÆRLIGE GIVERE 2023

salling fondene

STIBOFONDEN

Per og Lise Aarsleff Fond

SYMFOBUSINESS PLATINPARTNERE 2023

vola

schouw+co

KAUFMANN
SINCE 1988

Bjerrers
Bureau

DJKS

Moving your potential

DANSK ERHVERVSPROJEKT A/S

BLIV FADDER

Kontakt os på tlf. 89 40 90 90 / symfoni@aarhus.dk

Aarhus Symfoniorkesters Fond består af individuelle fadderskaber fordelt på fonde, virksomheder og privatpersoner. Den selvstændige fond støtter orkestrets arbejde ved tilskud til instrumenter, turnéer, CD-indspilninger og lignende.

- » A. Enggaard A/S
- » Advokaterne i Jyllandsgården A/S
- » Alice Madsen
- » AVK Holding
- » Bech-Bruun
- » Bendt Almvig, arkitekt maa.
- » BoostPLM
- » Brødrene Kier A/S
- » C.F. Møller Danmark A/S
- » CHD Holding A/S
- » Comwell Aarhus
- » Dansk Erhvervsprojekt A/S
- » Dansk Musiker Forbund
- » Danske Andelskassers Bank
- » Danske Bank
- » EDC Erhverv, Poul Erik Bech Aarhus
- » Fa. Benny Rasmussen
- » FO-Aarhus
- » Formuepleje A/S
- » Gorrissen Federspiel
- » Hans Schourup A/S
- » Holst, Advokater
- » INTERLEX Advokater
- » Juhl-Sørensen Pianohandel
- » Jyske Bank
- » Keld T. Lauritsen Holding APS
- » Kjeld Sachmann
- » Kosan Gas A/S
- » Lena Schmidt
- » Linco Holding A/S
- » MEGAGROUP Holding Aps
- » Middelfart Sparekasse
- » Nordea
- » PDS Kapitalforvaltning ApS
- » Pressalit A/S
- » PricewaterhouseCoopers
- » RSM Danmark
- » RSM Danmark – personaleforeningen
- » Schouw & Co A/S
- » Selskabet af 4. oktober 1944 A/S
- » Stantræk A/S
- » Steffen Ebdrup Invest aps
- » Stibo A/S
- » Stormagasinet Salling
- » Støtteforeningen FHH
- » SYDBANK
- » Todbjerg Busser A/S
- » torbenbrandi – projektudvikling
- » Vilhelm Kiers Fond
- » Violinbygger Jens Stenz
- » Aarhus Oliefabriks Fond
- » Aarhus Stiftstidendes Fond
- » Aarhus Symfoniorkesters Venner
- » Aarhus Universitets Forskningsfond

Særlig privat giver:
Keld Heine Mortensen

Cosi fan Tutte

Den Kongelige Opera

1. april

Københavns Drengeskole

Matthæuspassionen

1. april

Kammer- balletten & Trio Vitruvi

3. april

Opera- frokost

16. april

Tanja Zapolski

Med Artos Kvartetten

7. maj

Cecilia Bartoli

8. juni

MUSIKHUSET

→ musikhuset.dk